

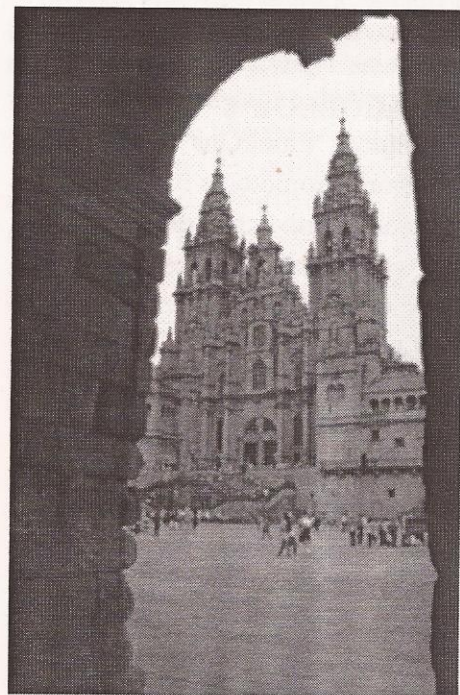

ANO SANTO E COMPOSTELA

Por: Pepy Clavijo

De novo é ano santo e as peregrinacións chegarán a Santiago por terra e por mar. Son numerosos os homes e mulleres que, partindo de diversos puntos, van a concorrer na Praza do Obradoiro, subían as escaleiras, daranse os tres "croques" e irán a facer cola para apertar

ó Apóstolo; algúns oirán a misa de doce con devoción, outros serán meros espectadores, sentados nos bancos ou aguantando de pé, seguindo as evolucións do botafumeiro. Antes darían berros de alborozo ó divisar a inesquecible silueta das torres da Catedral. Os que na antigüidade viñan ó traveso dos montes, ó

contemplan o Pico Sacro dicían: "*Pico Sacro, Pico Sacro, hoy te miro, mañana te paso*" e é que xa se sentían en Santiago.

Hai numerosas lendas situadas ó longo do Camiño, entre elas están:

- "A raíña santa". Que ten unha rúa co seu nome en Santiago. Uns din que se refire a Dona Urraca pero outros inclínanse por Isabel de Portugal, a raíña que viaxou de incógnito e hospedouse nun hospital desta rúa. Era sobriña de Santa Isabel de Hungría. Con 14 anos casárona con Don Dinís, rei portugués. O seu matrimonio foi un puro calvario pero ela levou con exemplaridade intachable os desprezos que recibiu incluso do seu marido. Peregrinou a Santiago dúas veces, a primeira en 1325 e a segunda once anos

despois. Pola súa bondade se lle chamou "*Ángel de Paz*".

Atribúeselle o milagre de converter os alimentos, que levaba agochados, en rosas, cando lle preguntaron que era o que ocultaba. Destinábaos ós pobres e famentos.

- Outra lenda é a tan coñecida do "Gallo de Barcelos". Din que un peregrino é condenado á forza. Como última vontade pediu ver ó xuíz que o condenara inxustamente. Pediu outra vez clemencia e o xuíz díxolle que a súa desculpa era tan falsa coma que o gallo que estaba comendo cantaría. De súpeto o gallo comezou a cubrirse de plumas e vivos cores e ... cantou, aínda que hai diversas variantes dese milagre do señor Santiago.

- Outra é a recollida por Castelao na súa viaxe a Bretaña. Nela cóntase que o clérigo Juan Derrién estaba durmindo no seu leito de plumas cando se lle apareceu a súa nai que lle dixo que non cumprira a promesa que ela fixera a Santiago, de ir a visitalo, e agora a súa alma vivía en estado penoso. El prometeulle que iría a cumprila no seu lugar.

Polo camiño atopouse cun home que lle obrigaba

a renunciar da súa fe ou o tiraría ó mar. Non renunciou e viuse en medio do Océano. Clamou axuda a Santiago e este escoitoulle, transportándoo á Catedral onde di unha misa. Durante a misa ve á súa nai xa liberada da promesa.

Tamén pide ó Apóstolo que o traslade ó seu país a cambio dun estandarte branco con sete campañas, unha lámpada de ouro, ornamentos de altar e unha misa cada venres. Ó rematar a súa petición apareceu na porta da súa casa e alí expirou.

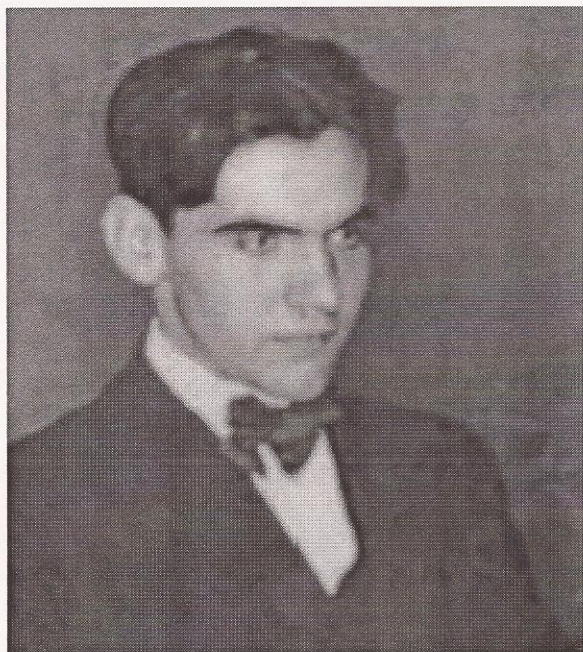
- Tamén está a lenda de Jean de Tournai, un comerciante flamenco que

peregrinou a Santiago en compañía do cura de Guillaume. Polo camiño vai descubrindo costumes moi sorprendentes, por exemplo a falla de latrinas. Sobre isto comenta: *"En este país hacen sus necesidades en todas partes, cosa ciertamente infame"*.

A súa sorpresa é cando, ó chegar á catedral, un cura lle di que. *"si alguien cree que el cuerpo que se halla en el altar mayor no es el de Santiago, ha hecho la peregrinación en vano"*. O comerciante recorda que o corpo tal vez estivese en Toulouse, pero soluciónao doadamente e di: *"El cuerpo en Toulouse pero la cabeza está en Santiago"*, e eu o creo así.

Ademais de múltiples lendas existen poemas dedicados a Santiago e ó Camiño, así como tamén ó botafumeiro:

Sombra. La aromada cueva
del templo; su nube eleva
el incienso. Los haceros
ardiendo como floreros
de llamas.

(Ramón de Bastera)

Rosalía escribe referíndose ó Pórtico da Gloria:

Santos e apóstoles ¡védeos! Parece
Qu'os labios movén, que falan quedo
os uns c'os outros, e aló n'altura
d'o ceu a música vai dar començo
pois os gloriosos concertadores
tempran risoños os instrumentos.

Agustín de Forxá di:

Un preludio de novia en las tardes
y en la casa de enfrente, mirador de cristal.
Mientras, ríen las gárgolas y relucen las losas
y las viejas marchitas van a la catedral.

Tamén Federico García Lorca deixounos versos dedicados a Santiago:

Chove en Santiago
meu doce amor
camelia branca do ar
brila entebrecido o sol.

E ata Rubén Darío fala dos apóstoles da porta Santa:

Y fueron castos por dolor y fe
y fueron pobres por la santidad
y fueron obedientes, porque fue
su reina de pies blancos, la humildad.

Gerardo Diego:

Y se oía
junto a Gelmírez, por las Platerías
la ronda de los ángeles
lo, estaba oculto
entre las sombras de los soportales.

E para rematar os versos de Gutiérrez Albelo:

Mano que da fe, en el aire,
y rubrica con sus trazos
de alegría este pasaje
del portentoso legajo.
Mano seca, florecida
mi verso te da la mano.

Cun pouco de traballo
xa pasei Pontevedra,
nas costas cara abaixo
vou feliz e vou contenta.

As torres xa divisei,
por tanto xa queda pouco
para ver a Santiago,
para prostrarme de fionllos.

Por fin as escaleiras subo
e vexo o altar Maior
entre cortinas de fume
que envolven o meu Señor

Señor Santiago
cheguei a ti,
a gañar o Ano Santo
... algo te vou pedir.

Pepy Clavijo

VOU A SANTIAGO

Camiñaba a Santiago
un día de Primavera,
ía con paso cansado
pero contenta e risoña.

Camiñaba entre os montes,
duro facíase o camiño
poucos serían os goces
deste pobre peregrino.

Camiñaba contemplando
as árbores do sendeiro
pensando ía en Santiago
e no seu navío pétreo.

Camiñaba, camiñaba
pola ruta portuguesa
xa me atopaba en España,
atrás quedaba Valença.

Dende tui fun a O Porriño,
dende alí a Vilaboa
¡que duro faise o camiño!
pero... debo seguir agora.

